

عنوان مقاله:

دوام و قوام (Resilience) در مدیریت منابع آب: ایجاد نگرش مشترک در پیوند اکولوژی با چرخه ی آب

محل انتشار:

ششمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

محمد کارآموز - استاد دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تهران

محمد فرشته پور - کاندید دریافت درجه دکتری مهندسی آب، دانشگاه تهران

داود محمودزاده - دانشجوی دکتری مهندسی محیط زیست، دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

این مقاله کلیدی با هدف بررسی سوابق و راهکارهای ایجاد دوام و قوام در مدیریت منابع آب جهت رسیدن به یک نگرش مشترک در پیوند اکولوژی با چرخه آب تهیه شده است که در راستای موضوع ششمین کنفرانس مدیریت منابع آب می باشد. بررسی و شفاف سازی ارتباط اکولوژی با چرخه آب در مدیریت منابع آب امری ضروری است، چراکه چرخه آب به چگونگی رسیدن آب به انسان، حیوانات و گیاهان اشاره دارد. در کنار این مسأله، چرخه آب باعث انتقال مواد مغذی، آلاینده ها از جمله پاتوژن ها و رسوبات به داخل و یا خارج از اکوسیستمهای آبی شده و این جریان توسط اکوسیستم در نقاط متعددی تغییر داده می شود. تنظیم فرآیندهای هیدرولوژیکی و اکولوژیکی، بر پایه یک رویکرد سیستمی، ابزار جدیدی برای مدیریت یکپارچه ی حوضه های آبریز ایجاد میکند که منجر به هماهنگ سازی نیازهای اجتماعی با پتانسیل موجود در یک منطقه می شود. این دو مفهوم در یک زمینه میان رشتهای به نام اکوهیدرولوژی، با یکدیگر پیوند می خورند. مضافاً، تغییر پارادایم فکری از تفکر مکانیسمی به تفکر هالیستیک (اکوسیستمی) بیش از هرچیز دیگری مدیریت منابع آب را در جهان متحول کرده است و پیش نیاز برای یکپارچگی در مدیریت منابع آب (IWRM) وبستر ساز توسعه پایدار در حوضه های آبریز است. محققین در این رشته با آگاهی بیشتر و نگرش عمیق تر، به شناخت تعامل بین چرخه های هیدرولوژی و رفتار اکوسیستمها و بررسی مشکلات ناشی از فعالیتهای انسان در بهم خوردن تعادل بین منابع آبی و پایداری محیط که در تأمین غذای انسان، حفاظت خاک و زیبایی محیط دخیل هستند، می پردازند. در بیست سال گذشته تلاش های زیادی جهت توسعه تفکر اکولوژیکی در تربیت نیروی انسانی و ظرفیت سازی در مدیریت منابع آب شده است. همچنین حجم سرمایه گذاری و گسترش طرح های توسعه منابع آب قابل توجه بوده و ایران را به یکی از بزرگترین آزمایشگاه های آب جهان تبدیل نموده است ولی غالباً، برخوردها بر مبنای تفکری غیراکولوژیکی (مکانیسمی) بوده است. راه طولانی در گذر از توسعه ی کمی به توسعه ی کیفی در ظرفیت سازی و توسعه منابع آب با تفکری اکولوژیکی در پیش روست. مروری بر پروژه های تحقیقاتی- کاربردی ملی انجام شده نشان می دهد که این پروژه ها زمینه ساز ظرفیت سازی بوده و تجربیات ارزشمندی در زمینه ایجاد دوام و قوام در مدیریت منابع آب بوجود آورده است، از اینرو سعی شده است در راستای محورهای ششمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران، تجربیات کنونی مورد بررسی قرار گرفته و چالش ها و دغدغه های موجود در جهت ایجاد یک نگرش مشترک بین مسئولین آب کشور و دانشگاه یان تجزیه و تحلیل شود. اعمال جامع نگرى در برخورد با پیوند اکولوژی با چرخه ی آب می تواند باعث تبلور جنبه های نظری و عملی چالش های فوق گردد.

کلمات کلیدی:

مدیریت یکپارچه، پایداری سرزمین، چرخه آب، پیوند اکولوژیکی، نگرش مشترک

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/559254>

